

**A MAGYAR CSOPORT- PSZICHOTERÁPIÁS
EGYESÜLET**

III. Országos Konferenciája

"A csoport, mint kockázati tér"

AZ ELŐADÁSOK ÉS A WORKSHOPOK

ÖSSZEFOGLALÓI

2002. NOVEMBER 16.
Bálint Községi Ház
/Budapest VI., Révay u. 16./

Előadások I. < Építőkövek – a csoportfejlődés elemei >

Moderátor:**Hosszú Éva**

C terem, 11.30 - 13.00

WIRTH ERNŐ: Pszichofizikai mérések alkalmazása pszichoterápiák háttértámogatására

MAGYAR DÁNIEL, BENCSIK A., BOGNÁR K., NOÉ N.:
Csapatépítő tréningek a vállalatok életében

URBÁN ÉVA: „Tisztelet”-díj
Hátársértés és kezelése magánpraxisban folyó csoportban

NOÉ NIKOLETTA, BENCSIK A.,BOGNÁR K.,MAGYAR D.:
Munkával való elégedettség szervezeti csoportokban

TERENYI ZOLTÁN: Csoportkultúra és teamépítés akut pszichiátriai osztályon

Előadások II. < Tanulás, terápia, csoportfolyamat >

Moderátor:**TERENYI ZOLTÁN**

C terem, 15.15 - 16.45

BENCSIK ANDREA, BOGNÁR K., MAGYAR D., NOÉ N.:
Tanuló szervezetek változásmenedzsmentje – csoportos tanulás és/vagy felejtés

GÁL BÉLA-CSELLE ERIKA: Mozgás- és mozdulatcsoport 9 hónapja a Thalassa Házban

PAPP EDINA, RUDISCH TIBOR, PETŐ ZOLTÁN:
Pszichoterápiás segítségnyújtás a rehabilitációban

BOGNÁR KRISZTINA, BENCSIK A., MAGYAR D., NOÉ N.:
A tudásmenedzsment megjelenése a szervezeti csoportokban

MOLNÁR ERZSÉBET: A nem ismert tartomány

Workshopok

Workshop I. A terem, 11.30 - 13.00
NAGY MÁRTON:
Kockázat vagy előny, ha a mozgás-tánc terápia csoport provokatív?*

Workshop II. B terem, 11.30 - 13.00
HARMATHY ÉVA: Junior Bálint csoport

Workshop III. A terem, 15.15 - 16.45
BAGOTAI TAMÁS:
Kockázatok a fejünkben - imaginatív csoportcentrikus pszichodráma

Workshop IV. B terem, 15.15 - 16.45
JÁRÓ KATALIN, SZATMÁRI KÁLMÁN: Bizalom és szociometria
Szerződéses és számítástechnikai biztosítékok a KT programban

Workshop V. D terem, 15.15 - 16.45
BOBAY KORNÉLIA:
A Bálint csoport, mint a kockázatcsökkentő, önmagunk vállalását elősegítő tér lehetősége a szakemberek számára

PLENÁRIS VITATÉR

Moderátor: **BAGOTAI TAMÁS**

A vitatér – mint kockázati tér – szorosan kapcsolódik Bokor László „Csoportok az intézmények árnyékában” című előadásához. A felkért hozzászólók mellett várjuk a konferencia minden résztvevőjének tapasztalatát a csoportok intézményi beágyazottságának, vagy épp attól való függetlenségének pszichodinamikai összefüggéseiről.

PLENÁRIS SZAKMAI ESZMECSERE

A csoport, mint kockázati tér szakmai és társadalmi összefüggésben

Moderátor: **Ormay Tom**

A csoportokban rejlő kockázatokat tekintjük röviden át.

1. Klinikai oldalról:

tehát a klinikai csoportmunkában felmerülő kockázatok.

2. Társadalmi oldalról:

társadalmi életünk különböző csoportjai jelennek meg itt, mint a család, a munkahely, a vallásos, faji vagy politikai csoportosulások.

3. A kettő keveréke, de különösen:

a társadalmi folyamatok megjelenése a klinikai munkában, például amikor egy beteg politikai problémát hoz be a terápiába.

Nem célunk az állásfoglalás, de figyelhetünk az itt felsorolt területeken megjelenő kockázatokra.

NAGYCSOPORT

Vezeti: **Eszik János**

A konferencia tradicionális záróakkordja. Biztonságos, befogadó-hordozó tere lehetőséget nyújt az érzések, gondolatok kifejezésére szabad beszélgetés keretében. A résztvevők szavakba önthetik viszonyukat a rendezvényhez és a tágabb szakmai közösséghez.

BAGOTAI TAMÁS

**Kockázatok a fejünkben –
imaginatív csoportcentrikus pszichodráma
(módszerdemonstráció)**

A demonstráció sajátélményen keresztül nyújt bepillantást a módszerbe, amely az imaginatív technika segítségével gyors ráhangolódással juttat el énközeli élményekhez. Ezek sokszor bizony elég kockázatosak, de csoportközegben történő megosztásuk a csoportmunkához szükséges énközeli munkalétkörben meglepően gyorsan segít kialakítani a feltáráshoz szükséges megfelelően regresszív énállapotot.

Mindez a módszert különösen alkalmassá teszi egyszeri alkalmakra szerveződő, vagy nagy időintervallumokkal találkozó csoportokkal folytatott munkára.

Aztán hogy most mire jutunk vele közösen, annak kockázatát együtt kell majd elviselnünk.

**BENCsik ANDREA, BOGNÁR KRISZTINA,
MAGYAR DÁNIEL, NOÉ NIKOLETTA**

**Tanuló szervezetek változásmenedzsmentje –
csoportos tanulás és/vagy felejtés**

Az állandó változás napjaink természetes velejárója, melyet végigélünk magánéletünkben és munkahelyünkön egyaránt. Hogyan tudunk, tudhatunk hozzászokni ehhez a kihíváshoz, melyek azok a feltételek és körülmények, melyek az ember természetadta lehetőségeit kihasználva alkalmassá tesznek bennünket arra, hogy felülkerekedjünk ezeken a megpróbáltatásokon?

Hogyan azonosítható az ember – csoport – szervezet tanulóképessége, és ez hogyan használható ki a változások, a szervezeti változásmenedzsment zökkenőmentes lebonyolításához? Melyek azok a tulajdonságok, amelyek gátolnak vagy segítenek egyéni – csoportos – szervezeti szinten a tanulás folyamatos fenntartásában? Milyen szerepet játszik az egyéni és szervezeti memória, a csoportos tanulás – felejtés ellentétpár működésének egymást kiegészítő és segítő folyamata során?

A fentiekben megfogalmazott kérdésekre keressük a választ előadásunkban.

BOBAY KORNÉLIA

**A Bálint csoport,
mint a kockázatcsökkentő, önmagunk vállalását
elősegítő tér lehetősége szakemberek számára**

Bevezető: a Bálint-csoport feszültség-feldolgozó lehetőség a szakemberek számára az orvos-beteg, terapeuta-beteg sőt, a szakember-szakember közötti kapcsolat, mint kockázati tér viszonylatában. A Bálint csoport, olyan sajátos módszer, amely lehetőséget ad arra, hogy a szakemberek empátiás légkörben, egy terapeuta-beteg kapcsolati probléma megbeszélése során – akár verbalizálva, akár önmagukban – kiscsoport keretében, saját terapeuta-beteg kapcsolati problémájukban segítséget kapva - személyiségük sérülésének kockázata nélkül - a további kapcsolataikat illetően pozitívan változzanak.

Módszerdemonstráció: olyan Bálint csoport, amelyben nemcsak háziorvosok, hanem különböző szakemberek vesznek részt.

**BOGNÁR KRISZTINA, BENCSIK ANDREA,
MAGYAR DÁNIEL, NOÉ NIKOLETTA**

A tudásmenedzsment megjelenése a szervezeti csoportokban

„A munkacsoport egyike a legfontosabb társas alakzatoknak, a munkavégzés közben létrejövő társas kölcsönhatás pedig az ilyen jellegű kölcsönhatások egyik fő formája.”

A munkacsoportok meghatározott munkafeladat elvégzése céljából szerveződnek, s a csoporton belüli kapcsolatok rendszerét elsősorban az elvégzendő feladat határozza meg. A cégek célja, hogy a csoport hatékonyan és zökkenőmentesen működjön, valamint a csoport gyorsan tudjon alkalmazkodni a változó körülményekhez. Ezen cél elérésében napjainkban a szellemi tőke, a tudás rendkívül fontos szerepet kap. A cégek versenyképességük javítása és teljesítményük növelése érdekében szervezetük tudásával gazdálkodnak, vagyis a dolgozók tudásának megszerzésére, megtartására, gondozására, valamint fejlesztésére törekednek.

A csoportmunka és a munkatársak együttműködése a tudásmenedzsment alapja. A tudásmenedzsment lényegét tekintve a megfelelő tudásanyag megfelelő emberekhez, megfelelő időben való eljuttatásának tudatos tevékenysége annak érdekében, hogy ezzel az információt, tudást tevékenységgé alakítsák, és elősegítsék az információk megosztását a vállalat teljesítményének javítása érdekében. A tudásmenedzsment fő célja a szervezet tagjainak hatékony motivációja, irányítása, tudásának és kreativitásának mobilizálása a vállalat érdekeinek megfelelően.

BOKOR LÁSZLÓ

Csoportok az intézmények árnyékában

Az előadás áttekinti azokat a tényezőket, amelyek meghatározzák a csoport, mint célrendszer, az intézményi háttér, mint felettes rendszer és a csoporton belüli folyamatok, mint alrendszerek közötti dinamika főbb kapcsolódási pontjait. A csoportok élete elválaszthatatlan a közvetlen környezetüket alkotó folyamatoktól. A gyakorlatban e környezeti tényezőket az intézményi háttér alkotja. A felettes rendszer és a célrendszer között kialakuló dinamika meghatározó szerepet tölt be az alrendszerek közti folyamatokban. Az intézményi háttér a fentiek vonatkozásában gátlója és segítője lehet a csoportcélok elérésének. A csoportoknak védelmet, biztonságot nyújthat az intézményi háttér, a folyamatok kezeletlensége esetén azonban fokozhatja a csoporton belüli negatív jelenségek kialakulását.

A tanulmányban összehasonlításra kerülnek a különböző célokkal futó csoportok és változatos intézményi kapcsolódások jellegzetes dinamikai jelenségei.

GÁL BÉLA-CSELLE ERIKA:

Mozgás- és mozdulatcsoport 9 hónapja a Thalassa Házban

Osztályunkon a pszichotikus tünetekkel, személyiségzavarral, függőségi problémákkal küzdő páciensek csoportjának nyújtunk ellátást. Tapasztalataink szerint a nem verbális aktivitások hatékonyan érintik meg a korai preverbális fejlődés élményanyagát, így e problémákkal küszködő pácienseink jelentős többsége vesz részt mozdulat- és zeneterápiás csoportokon illetve szocioterápiás nem verbális aktivitásokban.

Az előadás a mozgás- és mozdulatcsoporttal kapcsolatos formálódó gyakorlatunkat és tapasztalatainkat mutatja be.

Mozgás, jel, gesztus, szimbólum. Kockázat és változás a csoporton belül és kapcsolódás más terápiás formákhoz.

HARMATHY ÉVA

Junior Bálint csoport

Leginkább a családorvosok és az emocionálisan legnagyobb mértékben igénybevett gyógyítók (hospice-szolgálat, dialízis állomás dolgozói) érzik szükségesnek a Bálint csoportokban való elmélyedést, jóllehet pályafutása során MINDEN, SZENVEDŐVEL FOGLALKOZÓ igényli, hogy problémáit nemcsak szakmai, hanem emberi szinten is megoszthassa valakivel. A "felnőtt" csoportokban gyakorló kollégák vezetésével történik a problémát jelentő eset megbeszélése.

Mitől "Junior" egy Bálint csoport?

Szerencsénkre néhány esztendeje már az orvostanhallgatókkal is sikerült elfogadtatnunk "az értő barátok szövetségét", a Bálint csoportban folyó munkát. Több-kevesebb sikerrel valamennyi magyarországi orvosegyetemen működik junior Bálint csoport: ez orvostanhallgatókból és egy rutinos vezetőből áll. A vezető "primus inter pares".

A junior Bálint csoportokban igen eleven csoportmunka zajlik: a tapasztalatlanságot ellensúlyozza a fiatalok friss lényeglátása és bátorsága. Nehezíti helyzetünket, hogy igen kevés a medikus-beteg kapcsolat: reméljük, az orvosképzési reformok közelebb hozzák a beteget diákjainkhoz.

JÁRÓ KATALIN, SZATMÁRI KÁLMÁN

Bizalom és szociometria –

**Szerződéses és számítástechnikai biztosítékok
a Közösségek Tükörben programban**

A szociometria etikai kockázatokkal terheli a benne résztvevőket már csak annál az egyszerű ténynél fogva is, hogy a kérdésekre adott válasz – a társak neve és pozícióik a csoportokban, melyek életünk kereteit adják – mindig izgató egzisztenciális probléma. Ezzel feltétlenül számolnia kell a vizsgálatot végző szakembereknek is, legyen szó szervezeti vagy terápiás csoportról, gyerekekről, vagy felnőttekről.

A *Közösségek tükörben* (a továbbiakban KT) program, egy a hierarchikus szociometriára épülő helyzetfeltáró csoportdiagnosztikai és konfliktusrendező eljárás, amelynek lényege a helyzetkép nyilvános visszajelentése és megbeszélése a csoport tagjaival. Ez további etikai kockázatokat és szakmai kihívást hordoz. A diagnózis, az ún. csoporttükör átvilágítja a közösség értékrendjét, szerephierarchiáját, bemutatja a tagok között kialakult interperszonális kapcsolatok hálóját és elemzi, hogy a létrejött alcsoportok milyen téren működnek együtt, illetve miben versengenek, esetleg ellenségeskednek egymással. Az adatok feldolgozását egy erre a célra kialakított szoftvercsomag támogatja, amelynek vizuálisan megjeleníthető termékei a kérdéslisták, a személylisták, a hiero-szociogram, a minden csoporttagról készülő egyéni szociometrikus profil, valamint a választási stratégia mátrixok.

Nem szorul különösebb magyarázatra, hogy a csoport igen nagy felelősséget vállal magára, amikor arra vállalkozik, hogy nyíltan szembenéz a helyzettel: a kialakult légkörrel, az érintkezést szabályozó normákkal, a mindennapokat mérgező feszültségekkel, a kiváltságos és hátrányokat jelentő pozíciókkal, valamint ki-ki azzal a kérdéssel, hogy vajon a társakban róla kialakult kép mennyiben egyezik a saját elképzelésével, hogyan viszonyozzák vagy mellőzik érzelmi választásait, s valójában a csoporton belül a tagok mennyiben segítik elő egymás személyes boldogulását és érvényesülését, illetve miképpen nehezítik meg azt.

A KT programban való részvételről minden fontos információ birtokában a csoport közösen hoz többségi döntést. A munka csak valamennyi érdekelt fél – a csoport tagjai, hivatalos vezetői, a befogadó intézmény, valamint a szakértő pszichológus projektvezető – részéről megnyilvánuló bizalom légkörében, továbbá a szoftver kellő technikai védettsége esetén hozhatja meg a kívánt eredményt.

A bizalom megteremtése és megőrzése talán még a diagnózis korrekt elkészítésénél is felelősségteljesebb szakmai kompetenciát követel meg a szakértőtől. A módszer alkalmazásának elmúlt 25 éve alatt számos olyan tapasztalat kristályosodott ki, amelyek gyakorlatilag minimalizálják a benne rejlő etikai kockázatok potenciálisan károsító hatásait. Ezekről, köztük is elsősorban a csoporttal, valamint a befogadó intézménnyel kötött szerződések, a közös döntések és a bizalom megőrzésének egyéb eljárásai (kérdőív felépítése, a visszajelentés szelleme, nyelvezete stb.) képezik a műhelymunka központi témáját. Bemutatjuk emellett azt is, milyen garanciákat biztosít a számítástechnikai program arra, hogy ne történhessen az adatokhoz illetéktelen hozzáférés.

A megbeszélés a tapasztalatok ismertetésén és illusztrálásán túl, néhány gyakrabban felmerülő szakmai aggályra vonatkozó gyakorlatot is tartalmaz.

**MAGYAR DÁNIEL, BENCSIK ANDREA,
BOGNÁR KRISZTINA, NOÉ NIKOLETTA**

Csapatépítő tréningek a vállalatok életében

A legújabb szervezetelméletek megállapításai, a jól működő szervezetek kialakítása érdekében tett javaslatok sokszor nagyon nehezen ültethetők át egy már működő, kialakult szervezeti kultúrával rendelkező vállalat működésébe.

Bármilyen változtatás bevezetéséhez, a vállalati status quo fellazításához nagyon hatékony segítséget nyújthatnak a vállalati tréningek. Különösen hasznosak lehetnek akkor, amikor egy új munkacsoport vagy kisebb divízió létrehozásáról van szó, és viszonylag gyorsan kell egy jól működő és együttműködő, ütőképes csapatot összekovácsolni.

Hatékonyak ezek a tréningek akkor is, amikor egy már létező, egy ideje együttműködő csapatban rejtett vagy nyílt feszültségek, kommunikációs zavarok tapasztalhatóak, vagy valamilyen oknál fogva csökken a hatékonyság. Ilyenkor egy-egy csapatépítő tréning segíthet a csapattagok közötti bizalom kialakításában vagy helyreállításában, a kommunikáció megkönnyítésében és a kötődések, az egymás iránti felelősségérzet kialakításában.

MOLNÁR ERZSÉBET

A nem ismert tartomány

A szerző előadásában olyan csoportjellemzőket, kockázati tényezőket vesz górcső alá, amelyek szinte minden csoport első ülésein, de a további csoportüléseken is megjelennek úgy a csoporttagoknál, mint a csoportvezetőnél. Jóllehet más más oki tényezők, motivációs faktorok is fellelhetők e jelenségek hátterében.

Vizsgálódása a maslowi piramis elvére épül, melynek a biztonságigény a kiindulási pontja. Természetesen a csoportülések során az analitikus szemlélet birtokában a csoporttag szembesül saját lelki történéseivel és találkozik ezek mélyebb okaival, s ez bizonytalanságot gerjeszt önmagával és a csoporttagok alkotta tükörképével. Ehhez segítségül hívja a Johari ablak szerinti felosztást.

A szerző tapasztalatait a miskolci Lelkisegély Telefonszolgálatnál végzett munka során szerezte.

NAGY MÁRTON

**Kockázat vagy előny,
ha a mozgás-táncterápiás csoport provokatív?**

A mozgás-táncterápia (továbbiakban MTT) alapelve a test-lélek egysége. Elsősorban a metakommunikáció nyelvén dolgozik, de lehetőség van a történet verbalizálására és egyéb feldolgozására is (pl. rajzolás). A metakommunikációs csatornák közül a mozgás kerül túlsúlyba. Ez azért jelentős, mert a mozgás a legősibb kifejezési forma.

A metakommunikáció köztudottan elsősorban a tudattalan tendenciák kifejezési eszköze, így kézenfekvő, hogy a mozgás „királyi utat” nyithat a tudattalan tendenciák látható megnyilvánulásához.

Emiatt a MTT eleve egy kockázatos módszer: a fentieket végiggondolva könnyű belátni, hogy viszonylag hamar megjelenhetnek tudattalan tartalmak a MTT-ban, s ezek kezelése nagy teher a résztvevőknek és felelősségteljes feladat a csoport vezetőjének.

Itt jelenik meg a workshop címében megfogalmazott dilemma. A MTT-s csoport provokatív jellege ugyanis lehet hasznos, ha egy nehezen feltárható tudattalan tendenciát tesz hozzáférhetővé és kezelhetővé, de kockázatos is, amennyiben a feltárt anyag problematikusabb, mint amit az érintett személy vagy a csoport aktuálisan elviselni képes.

Mai műhelyünkben azon fognak dolgozni a résztvevők, hogy ki-k saját-élményében keresse – szerencsés esetben – találja meg a választ a címben foglalt kérdésre.

Sok tapasztalat mellett szól, hogy a MTT-s csoportokba inkább a nők jelentkeznek. A műhely mesterembere itt azonban abban bízik, hogy a konferencián jelen lévő férfiak nyitottabbak a csoport-pszichoterápia felé, mint az átlagember, s így e módszer iránt is.

Pszichoterápiás segítségnyújtás a rehabilitációban

Intézetünk, a Szegedi Tudományegyetem Neuropszichiátriai Rehabilitációs Intézet működési elvét a rehabilitáció, a szocioterápia és a közösségi pszichiátria alapelemei határozzák meg. Osztályunkon többféle pszichoterápiát alkalmazunk, melyek közül az egyik legfontosabbnak a csoportterápiákat tartjuk. A csoportterápiának azontúl, hogy általa egyszerre több páciens is lehet kezelni, számos olyan gyógyító tényezője van, amelyet egy diádikus kapcsolatban nem lehet kiaknázni.

A legtöbb páciens segítségkérése és -várása ellenére is bizonytalansággal, szorongással, olykor egyedülállóság-érzéssel keresi fel kezelőorvosát, s ezeket az érzéseket leginkább a csoport képes feloldani. A hasonló érzésekkel küzdő embertől kapott szó, segítő javaslat sokszor elfogadottabb, mint a terapeutától kapott ismertető. Továbbá a csoportban lehetőség nyílik arra, hogy megismerjenek olyan életeseményeket, melyek már a gyógyulási folyamat későbbi lépcsőfokain várhatóak.

Mindez erősítheti a reményt még a páciens által reménytelennek hitt helyzetben is. A szociális izolációt úgy képes oldani, hogy a páciens felismerheti: nincs egyedül bajával, nehézségeivel, és ez megkönnyebbülést hozhat számára. A korábban inkább csak másokra támaszkodó, önmagát tehernek érző beteg megtapasztalhatja, hogy elfogadják őt, fontos más emberek számára. Meghallgatják véleményét, de neki is meg kell hallgatnia és el kell fogadnia másokat. Ez fokozza önértékelését. A csoportban lehetőség nyílik a szociális tanulásra, illetve az új magatartásminták védett közegben való kipróbálására.

Osztályunkon nemcsak a páciensek számára léteznek különféle csoportok, hanem a hozzátartozók, illetve munkatársaink mentálhygiénéjének ápolását is fontosnak tartjuk. A páciensek gyógyulásához a hozzátartozók és a személyzet támogató mentalitása, lelki egészsége, pszichoedukációja is elengedhetetlen.

Osztályunkon a következő csoportterápiákat alkalmazzuk:

- osztályos betegek számára: nagycsoport, kiscsoport (önismereti, álláskeresési, kommunikációs), szabadinterakciós csoport, relaxációs csoport
- ambuláns betegek számára: hozzátartozói csoport, relaxációs csoport, szabadinterakciós valamint kiscsoport
- munkatársaink számára személyzeti csoport áll rendelkezésre
- nappali kórházunkban önálló nagycsoport működik.

Előadásunkban azt mutatjuk be, hogy intézetünkben hogyan tudjuk széles körben felhasználni a csoportterápiákat illetve a csoportdinamikában rejlő erőket. A csoportterápiának helye van a rehabilitációs folyamatban, az egyéni élet, a munkahelyi és családi viszony alakulásának szakszerű könnyítésében, a közösségi normák elfogadásában és elfogadtatásában, valamint a pszichoedukációban.

TERENYI ZOLTÁN

Csoportkultúra és teamépítés akut pszichiátriai osztályon

A szerző akut pszichiátriai osztályos rendszerben újonnan bevezetett csoportformációk integrálódásának kezdeti tapasztalatait elemzi. A specifikus jellemzők (zártosztályos működés, elégtelen személyzeti létszám, finanszírozási kényszer, gyorsan változó betegösszetétel) mellett elsősorban az osztályos nyilvánosság tereinek egymáshoz való viszonyát, ezeknek a csoportműködésre való hatását, továbbá a csoportkultúra kialakításának feltételeit érinti.

A hagyományos (biomedikális szemléletű) pszichiátriai osztályos kultúra (érték- és szabályrendszer) hangsúlyos elemei:

- az egyéni kezelési helyzetek túlsúlya,
- a döntési helyzetek és a nyilvánosság tereinek elkülönültsége,
- a függőségi viszonyok dominanciája,
- a személyek autonómiájának korlátozott vagy önkorlátozó módon való érvényesülése.

Csoportokat működtetni képes osztályos rendszerben szükségszerűen megváltoznak ezek a preferenciák. A kezelési döntések helye megváltozik: az orvos fejéből a stábülés csoporthelyzetébe tevődik át. A szövevényes, sokszor rejtett függőségi viszonyok helyébe a nyilvánosság (nagy csoport) kontrollja révén átláthatóbb, s ezáltal pszichodinamikailag is megragadhatóbb kapcsolódások kerülnek. A kezelési folyamatra adott nyílt reflexió lehetősége megteremti az autonóm együttműködés lehetőségét.

A csoportkultúra kialakulása tartalmazza a "csoport, mint érték" alapfeltételt, ennek kidolgozása, elfogadása mind a személyzet, mind a betegek alrendszerében hosszas, tudatos munkát igényel.

URBÁN ÉVA:

„Tisztelet”-díj

Határsértés és kezelése magánpraxisban folyó csoportban

A szerző egy csoportanalitikus esetrészleten keresztül elemzi a tiszteletdíj csoportdinamikai jelentőségét, bemutatja a fizetéssel kapcsolatos bonyodalmakat, mint többszörös áttételi-vizontáttételi jelenségeket.

WIRTH ERNŐ

**Pszichofizikai mérések alkalmazása
pszichoterápiák háttértámogatására**

Kísérletek bizonyítják, hogy az erős ingerre bekövetkező orientációs–aktivációs reakció kondicionálásakor és a feltételes akaratlagos mozgásválasz kialakításakor a kísérleti személyek erősen különböznek egymástól a kapcsolat megszilárdításához szükséges társítások számában.

Az interperszonális–szociális magatartás tekintetében szélsőséges magatartást produkáló csoportokra jellemző, hogy különböző természetű reakciók kondicionálása során igen tartós az aspecifikus–emocionális rendszer dominanciája, a kérgi minta kialakulása lassúbb. Erre mutat a kapcsolat megszilárdulása, majd kioltása után kb. 10 nappal exponált feltételes ingerre adott reakcióknak, főleg a latenciaidőknek az elemzése. Újra exponált feltételes ingerre ugyanolyan latenciaidejű orientációs–aktivációs reakcióval válaszolnak, mint a kapcsolatképzés első aspecifikus reakciókkal jellemezhető szakaszában, a kapcsolat megszilárdulása előtt.

Ezek a személyek az interperszonális–szociális magatartás terén közös jegyeket mutatnak. Durvább, globális kategorizálással a hagyományos introvertált típusba sorolhatók. Lényeges, hogy a közösségi együttélés és a személyközi kapcsolat etikai követelményeihez való alkalmazkodásuk indoklásakor arra hivatkoznak, hogy „nem tudnak” saját meggyőződésekkel, érzéseikkel ellenkezően eljárni. Ha azonban mégis így kell tenniük, vagy vétettek meggyőződésük, érzéseik ellen, rosszul érzik magukat, valósággal szoronganak.

Azt gondolom, hogy ezen személyeknél a feltételes kapcsolatképzés elemi formáinak vizsgálatával nyert eredmények bizonyos mértékig kapcsolatba hozhatók közösségi megnyilvánásaik jellegzetességeivel.

Program

- 9.00 - tól: Regisztráció
10.00 - 10.15: Megnyitó
- 10.15 - 10.45: **BOKOR LÁSZLÓ:**
Csoportok az intézmények árnyékában
- 10.45 - 11.15: Plenáris vitatér
Felkért hozzászólók: **SZIGETHY ANNA**
SZALAY MARIETTA
Moderátor: **BAGOTAI TAMÁS**
- 11.15 - 11.30: Szünet
- 11.30 - 13.00: A terem: **Workshop I.**
B terem: **Workshop II.**
C terem: **Előadások I.**
- 13.00 - 14.00: Állófogadás
- 14.00 - 15.00: **A csoport, mint kockázati tér:**
szakmai és társadalmi összefüggésben
Plenáris szakmai eszmecsere
Moderátor: **ORMAY TOM**
- 15.00 - 15.15: Szünet
- 15.15 - 16.45: A terem: **Workshop III**
B terem: **Workshop IV**
C terem: **Előadások II**
D terem: **Workshop V**
- 16.45 - 17.00: Szünet
- 17.00 - 18.00: **Nagycsoport**
vezeti: **ESZIK JÁNOS**